

J.M. Oomen
Kogelsmortel 6
5632 PV Eindhoven

Eindhoven, datum poststempel.

Bevredeligh dec. 1985

Beste gildebroeders,

Bij deze heb ik getracht zo snel mogelijk een verantwoord antwoord te geven op jullie vragen aangaande een te vervaardigen standaard.

Bijgaande tref men vier schetsen aan met mogelijke uitvoeringen van een omtreksvorm van een standaard. Jammergenoeg worden er nogal wat fouten gemaakt bij het ontwerpen en vervaardigen van standaarden. De afmetingen zijn niet zo heel belangrijk en zijn ook niet exact vastgesteld. Er moet echter goed op toegezien worden dat een standaard niet te klein is. Het St. Jorisgilde te Tilburg heeft bijvoorbeeld een oude standaard, die 140 cm hoog en 125 cm breed is (afb. D) De standaard van het St. Martinusgilde uit Tongelre meet 92 cm in de hoogte en 130 cm. in de breedte. De keuze kan vallen op een ongeveer rechthoekig vaandel, waarvan hoogte en breedte niet echt veel verschillen. Men kan ook kiezen voor een standaard, zoals aangegeven bij tekeningen A, B, of C. Dat wil zeggen dat de breedte groter is dan de hoogte.

De "broekvorm" is het meest traditioneel (B,C,D). Daarbij moet opgemerkt worden dat de punten óf spits toelopen of afgerond zijn. (Mijnsinziens dat dat fout en lelijk gedaan bij de nieuwe standaard van Oploo) Traditioneel mag er géén horizontale stang zitten aan de stok om er de standaard mee strak te houden. Een standaard mag zwaarder van uitvoering zijn dan een vaandel, maar moet toch ook vrij uit kunnen wapperen.

De voorstelling op de standaard kán in een medaillon gevat worden. Dat hoeft niet. Een ruimtelijkere, vrijere voorstelling geeft meer compositorische mogelijkheden. Bovendien komt bij standaarden geen Bourgondisch schuinkruis voor. Dat vraagt bij vandelens bijna automatisch om een medaillon op de kruising van de balken. Ik zou er op willen wijzen dat het medaillon in goede verhouding moet zijn met de standaard (d.w.z. niet te klein en niet te groot)

Wat de kleuren aangaat zal elk gilde moeten proberen de eigen gildekleuren (als die bestaan) in de standaard weer te gebruiken. Als men geen specifieke kleuren heeft zou men kunnen denken aan de algemeen voorkomende Brabantse gildekleuren rood en groen.

De voorstelling kan soms twee keer (aan de voor- en achterzijde) uitgevoerd worden. Standaarden hebben vaak "een goeie kant" (de voorzijde) De achterkant wordt dan gebruikt om er een eenvoudiger voorstelling op aan te brengen of zonder voorstelling te laten. Bij nauwkeurig werken blijkt dat bij bepaalde borduurtechnieken de keerzijde even goed kan worden als de voorzijde.

Wat de naam van het gilde betreft het volgende. Op oude standaarden vinden wij nagenoeg geen namen. Mijn advies: ben voorzichtig met overdreven veel tekst. Maak er geen reclamebord van. Als er letter gebruikt worden, probeer deze dan op te laten nemen in het totaal van het ontwerp (b.v. in het medaillon) Dat maakt het ontwerp alleen maar knapper. Het stoort niet. De voorstelling, de vorm en de kleur moeten het eerst spreken, dan pas (indien gewenst) een tekst.

Als de patroonheilige op de standaard voorkomt, zou de vermelding van alleen de plaatsnaam al voldoende kunnen zijn. Iedereen weet dat het gaat om de gildestandaard van dat gilde uit die plaats.

De standaard dient aan een stevige z.g. "toernooilans" bevestigd te worden. Deze mag niet te kort zijn. De standaardruiter moet onder zijn standaard door kunnen blijven kijken. Men moet dat bij elke standaard opnieuw uitproberen, daarbij uitgaande van de gemiddelde lengte van een ruiter. Met "stevig" bedoel ik niet alleen de lengte, maar ook de dikte.

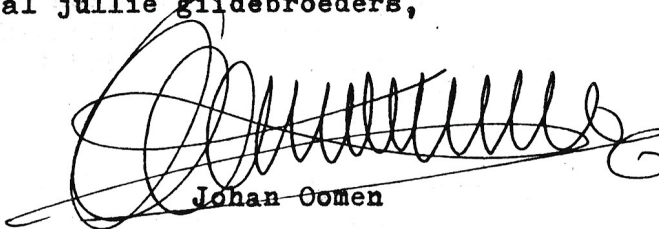
In het algemeen blijft mijn advies en devies: traditionele vormen handhaven, maar de afbeeldingen binnen deze vormen eigentijds ontwerpen en uitvoeren.

Bijgevoegd is tevens een gedeelte uit de instructie van de tentoonstellingsjurering, zoals deze links en rechts gebruikt wordt. Daarop worden nog eens enkele zaken over de standaard uiteengezet.

Hopend dat deze informatie (voorlopig) voldoende is. Indien nodig ben ik altijd bereid nog verder te praten over het bovenstaande en verdergaande adviesering.

Veel succes met de uitvoering,

Vriendelijke groeten aan al jullie gildebroeders,
tot ziens.

Johan Oomen

STANDAARDVAANDELS

Een standaardstok moet zo hoog zijn dat het gezicht van de ruiter onder de onderkant van de standaard uitkomt.

De voorzijde van de standaard heeft de stok aan de rechterzijde.

De figuren moeten, waar dat van toepassing is, naar de stok zijn toegewend en iconografisch juist zijn weergegeven.

Het wapen van St. Joris is een zilver veld met een rood rechtstandig kruis. Het wapen van St. Sebastiaan is een krukkenkruis met vier krukkenkruisjes oftewel het z.g. Jeruzalemkruis van goud op een rood veld.

Ook een standaard is een dundoek, dus een stang is een ongewenst element. Een standaard mag iets zwaarder zijn dan een vaandel, maar moet toch ook vrij uit kunnen wapperen.

Standaardvorm bij de gilden is de tweepuntige wimpel. Deze vorm is traditioneel en dient daarom hoog gewaardeerd te worden, hoewel de voorstelling binnen deze vorm eigentijds is.

Het voeren van een standaard omwille van de traditie heeft ver de voorkeur boven de wedijver als motief. Gaafheid en zuiverheid moeten ook hier gewaardeerd worden.